

بررسی شیوع خوددرمانی و نوع داروهای استفاده شده در خوددرمانی در مراجعه کنندگان بالای ۱۲ سال مبتلا به سوءهاضمه کارکردی و سندرم روده تحریک پذیر در درمانگاه گوارش بیمارستان حضرت ولی عصر فسا و بیمارستان شهید فقیهی شیراز

دانشجو: درنا بی نیاز استاد راهنما: دکتر رامین نیکنام استاد مشاور: دکتر لاله محمودی

چکیده

زمینه و هدف: بیماری های گوارشی مثل سندرم روده تحریک پذیر و سوءهاضمه کارکردی در جوامع شایع هستند و یک علت شایع مراجعه به پزشک به شمار می روند. تحقیقات نشان داده اند که خوددرمانی در بیماری های گوارشی بسیار شایع است. با توجه به اهمیت این موضوع که بیماران متمایل به خوددرمانی ممکن است بیماری جدی داشته باشند و همچنین شیوع بالای خوددرمانی در جوامع تصمیم بر انجام این مطالعه گرفته شد.

مواد و روش ها: در این مطالعه ۴۱۰ نفر بیمار سوءهاضمه کارکردی و ۳۳۷ نفر بیمار سندرم روده ی تحریک پذیر، مورد بررسی قرار گرفتند و فرم مخصوص که شامل کرایتریای علمی این دو بیماری و پرسش در مورد خوددرمانی بیماران بود، جهت هر بیمار جداگانه پر شد. پس از جمع آوری اطلاعات، داده ها در نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ وارد شد. توصیف متغیرهای کمی با میانگین (انحراف معیار) و متغیرهای کیفی با تعداد (درصد) انجام گرفت و جهت مقایسه از آزمون های T-TEST، Chi-Square استفاده شده است.

نتایج: در این مطالعه فراوانی خوددرمانی ۷۸٫۸٪ بوده است. بیشترین داروی شیمیایی مورد استفاده در خوددرمانی در هر دو گروه H₂ blocker ها و بیشترین داروی گیاهی در دو گروه نیز "آویشن" بوده است. در این مطالعه افراد دارای بیماری سوءهاضمه کارکردی خوددرمانی مناسب تری (۸۹٪) نسبت به افراد دارای بیماری سندرم روده تحریک پذیر (۳۵٪) داشته اند (P-Value < ۰٫۰۰۱). این مطالعه نشان داد که بین خوددرمانی و برخی متغیرهای دموگرافیک شامل جنس، سن تحصیلات و وضعیت تاهل رابطه معنی داری وجود ندارد.

نتیجه گیری: با توجه به شیوع بالای خوددرمانی در جامعه ما که علت آن می تواند افزایش داروهای روی پیشخوان و افزایش آگاهی مردم باشد، می توان با پررنگ تر کردن نقش دارو خانه ها و داروسازان در آموزش موارد مورد نیاز هر دارو در هنگام خرید آن، عوارض خوددرمانی را کاهش داد.

کلمات کلیدی: خوددرمانی؛ سوءهاضمه کارکردی؛ سندرم روده تحریک پذیر؛ خوددرمانی گیاهی.

A survey on Prevalence of self-medication and drugs used in selfmedication of visitors over 12 years with functional dyspepsia and Irritable Bowel Syndrome in gastro enterology clinics of Vali asr hospital of Fasa and Faghihi hospital of Shiraz

Student: Dorna Biniiaz

Supervisor: Dr Ramin Niknam

advisor: Dr Lale Mahmudi

Abstract

Background & Objective: The gastrointestinal tract (GI) disorders like Dyspepsia and Irritable Bowel Syndrome (IBS) are common in general population and is a common reason of all GP consultations. Due to this fact that people who seek self medication may would have serious problems and due to high prevalence of self medication, we decided to do this reaserche.

Materials and Methods: Our study includes 410 of dyspepsia patient and 337 of IBS patient .A specific form which included the criteria of both diseases and questions about selfmedication of patiants was filled for each patient. After collecting data ,it analyzed through SPSS16 and the testes was: T-TEST , Chi-Square and MEAN± SD.

Results: According to this study the overall prevalence of self-medication was 58.8%.The most chemical drug used for self medication in both diseases was "H2 blockers";and the most used herbal drugs was "Avishan". In this research the dyspeptic patient has more appropriate (89%)self medication than IBS patient(30%).Our research also showed that there is no significant relation between self medication and demographic features like sex, age, educational level and marital status

Conclusion: In the recent years the rate of self-medication has been growing. This can be because of the increased number of the OTC drugs and also improvements in people's basic medical knowledge level. Improper self-medication for gastrointestinal complaints is common therefore pharmacists can play a fundamental role in primary assessment of these patients and giving basic information about these drugs to the patients.

Key words: selfmedication ; dyspepsia ; Irritable Bowel Syndrome ;herbal selfmedication.